

Uppföljning av strandängsfåglar i objekt som omfattas av restaureringsåtgärder i Projekt LIFE Coast benefit Inventeringsdata före åtgärd i Östergötlands län

Sammanställt 2015 av Martin Larsson

Inledning

Denna sammanställning och dess text bygger på de inventeringar som gjorts av de aktuella strandängarna historiskt, redovisat i rapporten Bergner, A. 2013. Häckande fåglar på strandängar i Östergötland – inventeringar 1996-2013. Länsstyrelsen Östergötland, rapport 2013:20. Texterna har bearbetats något för att förtydliga och anpassa texten för syftet och de åtgärder som genomförs i projekt LIFE Coast benefit. Justeringarna omfattar även kommentarer och i förekommande fall sentida bedömningar om hur områdena och dess status är. Utöver detta har materialet kompletterats med inventeringsdata från objektet Ramnö- och Utsättersfjärden från säsongen 2015.

Inventerade fågelarter

Under inventeringarna eftersöktes specifikt sju fågelarter som på ett eller annat sätt är knutna till strandängsmiljöer. De flesta arterna är karaktäristiska för välhävdade strandängar, och förekomst av dessa indikerar därför att hävden (i form av bete eller slåtter) är tillfredsställande. En av arterna kan användas som en indikator för marker som saknar tillräcklig hävd, och speciellt hög revirtäthet av denna indikerar därför att markerna är i behov av skötselåtgärder. På kommande sidor följer en genomgång av de inventerade arterna med speciellt fokus på deras habitatkrav och häckningsbiologi. Arternas status på den svenska rödlistan (ArtDatabanken, 2015) anges i förekommande fall.

Tofsvipa (*Vanellus vanellus*)

En karaktärsfågel på strandängar i södra Sverige, vid havskuster såväl som inlandet. Arten förekommer också allmänt i jordbrukslandskapet där den dock ofta blir undanträngd av tidig slåtter och spannmålsproduktion. Tofsvipan trivs på kortbetade strandängar där den häckar i glesa kolonier som skydd mot predatorer. Arten är relativt lättinventerad tack vare sina högljudda vanor, och ruvande fåglar är relativt lätta att upptäcka på välhävdade ytor. Antalet revir bedöms med fördel främst under första besöket (månadsskiftet april/maj) eftersom det redan i slutet av maj månad kan samlas fåglar som avbrutit häckningen på omkringliggande åkrar eller valt att inte häcka. Likaså kan ungpåglar lotsas långa sträckor från åkrar till lämpliga strandängar vilket gör att uppskattningar av antalet häckande par med ledning av antalet ungpåglar måste göras med viss försiktighet.

Rödbena (*Tringa totanus*)

Rödbenan häckar allmänt på välhävdade fuktiga strandängar och sjömader, gärna i områden som består av en blandning av kortbetade ytor och tuvigare, mer högvuxna gräspartier. Arten livnär sig framförallt på insekter, maskar och små kräftdjur vilka fångas genom att borra med den långa näbben i dyn. Rödbenorna häckar ofta i smärre grupper och inte sällan kan flera bon finnas i närheten av varandra. Boet anläggs vanligtvis väl dolt i en tät grästuva. Rödbenan är vanligen en lättinventerad art som varnar intensivt om man kommer för nära ett bo med ägg eller ungar. På lämpliga strandängsområden måste dock viss hänsyn tas till fåglar som endast rastar under flyttningen, framförallt under vårsträcket i maj.

Enkelbeckasin (*Gallinago gallinago*)

Enkelbeckasinen är vanlig på fuktig ängsmark och vegetationsrika sjöstränder och föredrar, till skillnad från tofsvipa och rödbena, mer högvuxen gräsvegetation. Arten lever under häckningstiden ett tämligen undangömt liv i tät vegetation på fuktig mark där den livnär sig på småkryp och kräftdjur. Under våren drar hannarna omkring i spelflykt över strandängen och låter höra sitt egendomliga spelläte, ett brummande eller gnäggande ljud, som åstadkoms av att de yttre stjärt pennorna under långa dykningar i luften fås att vibrera. Många hannar sjunger också kortare stunder från t.ex. stenblock eller stängselstolpar. Enkelbeckasinen är den mest svårinventerade av de tre vadararterna som behandlas i denna rapport. Arten är i låg utsträckning revirhävande och förekomsten kan i regel inte täckas helt vid vanlig revirkartering. Istället är det enklare att registrera antalet spelande hannar. Dock är det ofta lätt att underskatta antalet häckande par på de lite större strandängarna.

Gulärla (*Motacilla flava flava*)

Gulärulan häckar tämligen allmänt på strandmader och något torrare ängsmarker i södra Sverige. Lokalt kan den också påträffas i ren jordbruksbygd i odlingar av t.ex. raps och lin. En nordlig underart (*M.f. thunbergi*) häckar också allmänt på myrmarker i norr och passerar under våren södra Sverige i stora antal i främst början av maj. Under våren sjunger hanarna sin monotona raspiga visa från stängselstolpar eller busktoppar, och är då tämligen lättupptäckt. Gulärlor ses ofta söka föda på kortbetade gräsmarker och är beroende av god hävd. Boet placeras väl dolt i något högre gräsvegetation.

Ängspiplärka (*Anthus pratensis*) NT (Nära hotad)

En tämligen allmän häckfågel på strandängar, men förekommer även i hedartade miljöer och i karg terräng i fjällen. Arten är relativt svårinventerad utom under den tidigare delen av häckningsperioden då hanarna kan ses sjunga från toppen av staketstolpar eller i spelflykt. Ängspiplärkor livnär sig på insekter som plockas på kortgräsiga partier eller i strandkanter, och arten är därför beroende av tillgång på ytor med god hävd. Boet förläggs ofta i täta grästuvor i något högre vegetation. Arten är lämplig att inventera från mitten av april till mitten av maj då hannarna hävdar revir. Därefter blir fåglarna mer diskreta i samband med häckning och försvårar för en rättvisande bedömning av antalet etablerade revir.

Buskskvätta (*Saxicola rubetra*) NT (Nära hotad)

En art som egentligen inte är knuten till rena strandängsmiljöer, utan ofta kan användas som indikator för marker med otillräcklig hävd eller igenväxningssymptom. Från det att hannarna anländer i slutet av april och en knapp månad framåt sjunger dessa frekvent från grässtänglar, busktoppar och taggtrådar och är då relativt lättinventerade. Buskskvättor är utpräglade insektsätare och anlägger sina bon lågt i buskage eller täta grästuvor.

Sånglärka (*Alda arvensis*) NT (Nära hotad)

Inte heller sånglärkan är någon art typisk för strandängsmiljöer. Istället är det en karaktärsfågel i öppna jordbrukslandskap, på alvarmark och vid slättområden i stora delar av Sverige. Arten anländer tidigt på våren, ofta redan innan all snö smält undan, och flyttar söderut mot Nordsjöländerna med start i september. Sånglärkor bygger sina bon av gräs och växtdelar på marken, gärna i växande grödor, och livnär sig främst på insekter, frön och spillsäd.

Inventeringsmetodik

Inventeringarna har syftat till att lokalisera samtliga revirhävdande fåglar på respektive strandäng, enligt en metod som kombinerar revirkartering, par- och boräkning (se Blank m.fl. 2010). Metoden innebär att en sjungande hanne, en ensam hona eller ett par (hanne och hona tillsammans) har betraktats som ett besatt revir. Metoden fungerar väl för arter som uppehåller sig inom begränsade områden och är relativt lätta att upptäcka. För enkelbeckasin, som i lägre utsträckning än de andra arterna är revirhävdande, har en bedömning av antalet häckande par gjorts baserat på antalet spelande hannar. Strandängarna besöktes maximalt vid tre tillfällen. Sedan 2006 har inventeringarna gjorts från början av maj till början av juni. Dessförinnan genomfördes inventeringarna något senare på säsongen, från början av juni för första besöket till mitten av juli för sista besöket. Det medför att vissa tidiga häckfåglar, i synnerhet tofsvipa, kan ha missats i samband med de två första inventeringsomgångarna. Besöken har förlagts till morgon eller tidig förmiddag då fågelaktiviteten är högre än övriga tider på dygnet. Inventeringar har endast utförts under dagar utan regn och alltför hård bläst, faktorer som annars kan påverka fåglarnas aktivitet negativt.

Observatören har under varje besök rört sig främst i utkanten av strandängen och räknat de revirhävande fåglarna under långsamt strövande eller från fasta punkter. I några fall har större strandängsområden genomkorsats på strategiska platser för att öka täckningen i de centrala delarna. Vanligen har endast handkikare använts, men vid större strandängar har tubkikare ibland utnyttjats för att öka möjligheterna att upptäcka fler fåglar. Tidsåtgången för att inventera ett enskilt objekt har varierat vanligtvis från en till tre timmar (i något fall upp till 5 timmar) beroende på strandängens areal och tätheten av revirhävande fåglar samt om området består av flera utspridda delytor. Samtliga strandängsfåglar har nedtecknats på karta med lämplig anteckning om dess beteende, till exempel om fågeln setts mata ungar eller hörts sjunga. I de fall det varit möjligt har observationerna registrerats i databasen Artportalen Svalan med lämplig häckningskriterie angiven. Utifrån kartdatan har en bedömning av antalet etablerade revir av de olika arterna gjorts av respektive inventerare. För varje strandängsobjekt har gjorts en översiktlig bedömning av nuvarande hävdstatus och igenväxningsgrad av träd och buskar. Dessutom har eventuella negativa strukturer för strandängsfåglar (träd, buskar, halvraserade stängsel etc.) dokumenterats för att ge vägledning vid framtida skötselåtgärder.

Observationer av predatorer som räv, grävling och kråkfåglar har också dokumenterats och deras rörelser prickats in på karta. De personer som utfört inventeringarna under åren är Mikael Molin (1996 & 1998), Anders Olovsson (2007 & 2010), Johan Jensen (2011), Lars Nilsson (2011-2013), Ogun Caglayan Turkay (2014) och Martin Larsson (2015).

Strandängsobjekt som berörs av åtgärder i projekt LIFE Coast Benefit

Bråxvik

Areal: 40,4 ha

Inventeringsår: 1996, 1998, 2007, 2011, 2014

Inventerare: Mikael Molin, Anders Olovsson, Lars Nilsson, Ogun Caglayan Turkey

Betesdjur: ett 40-tal nötkreatur betade både 2007 och 2011. Även 2014 betades området av ett 40-tal nötkreatur.

Objektsstatus och sitecode: Naturreservat och Natura 2000-område (SCI) SE0230376.

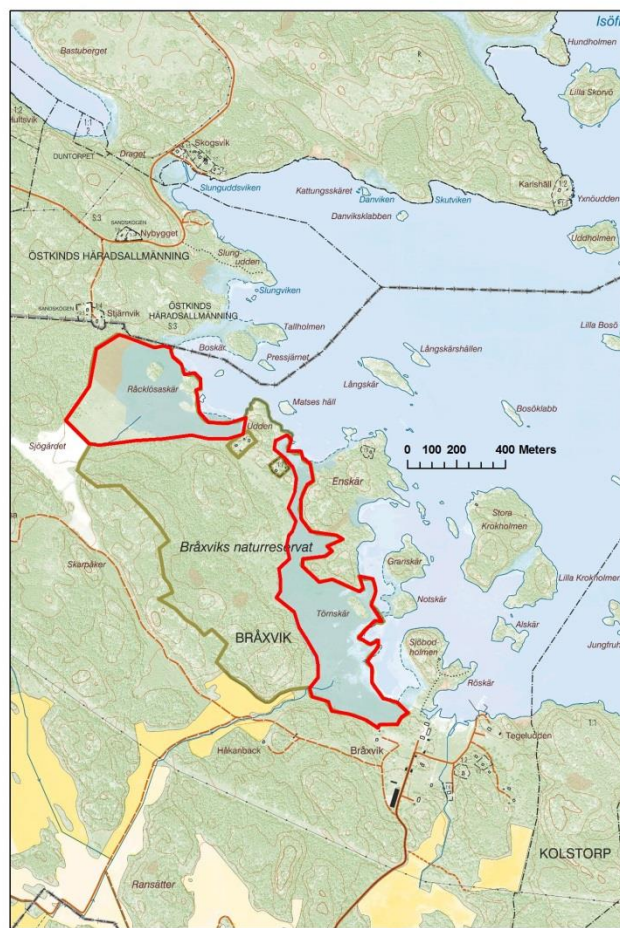
Beskrivning av ytan

Söder om Lönö i Bråvikens yttersta del finns, innanför en grupp skogsbeklädda kobbar, större sammanhängande havsstrandängar som ingår i Bråxviks naturreservat.

Strandängsområdena är fördelade på två delytor. Mellan inventeringarna 1996 och 1998 genomfördes en del röjningar för att utöka arealerna bete och strandäng.

Det södra området är långsträckt och avgränsas i väster och sydväst av tätare blandskog och ligger i norra delen inklämt mellan fastlandet och Enskär. Innanför de tre kobbarna Törnskär, Notskär och Röskär ligger Grunda sjön, en vassbeklädd grund vik som gränsar till strandängens sydöstra delar. Till följd av otillräckligt bete vid inventeringen 2011 hade vassen börjat vandra upp på strandängen och sträckte sig nästan hela vägen bort till skogskanten i väster. Närmast skogen tog en mer kortvuxen starrmark vid.

Det norra området var vid inventeringen 2011 till stor del igenvuxen strandäng omgiven av täta bladvassbälten. Sedan 2011 har vissa insatser gjorts i båda delytorna för att återföra området till strandäng och betestrycket har förbättrats men det finns ytterligare åtgärder som behövs för att förbättra värdena och underlätta skötseln.

Karta. Strandängsområden Bråxvik

Fåglar

Effekterna på fågellivet av de röjningar som genomfördes mellan 1996 och 1998 års inventeringar hade börjat klinga av vid inventeringen 2011 och det totala antalet häckande fåglar hade minskat med drygt hälften. Strandängsvadarna hade försvunnit nästan helt, med undantag för något enstaka par enkelbeckasin. En liten ökning konstaterades dock för ängspiplärka samtidigt som buskskvätta etablerat sig med ett par. Vid inventeringen 2014 konstaterades att den förbättrade hävden och de insatser som redan gjorts för att tränga tillbaka vass mm påverkat fågelpopulationerna men att området har potential att bli ännu bättre om ytterligare insatser görs i projektet 2015.

Art	1996	1998	2007	2011	2014
Tofsvipa	1	3	0	0	
Rödbena	0	2	0	0	1
Enkelbeckasin	1	5	0	1	2
Ängspiplärka	0	2	1	3	3
Buskskvätta	0	0	0	1	1

Tabell. Antalet funna revir av olika fåglar på strandängarna vid Bråxvik.

Skötsel och restaureringsåtgärder

Betesomfattningen 2011 var otillräcklig för att återställa god hävd men betestrycket upplevs ha blivit bättre sedan dess även om det finns fortsatta behov av anpassningar. Ytterligare mekanisk bearbetning av vass och annan högvuxen vegetation med efterföljande intensifierat bete behövs ändå och är genomfört 2015 för att höja naturvärdena på strandängen. Fräsning av grästuvor och annan högre vegetation genomfördes också i delar av området. På några delytor fanns äldre stubbar eller uppslag av sly som nu frästs bort för att underlätta skötseln.

Blå bårder alternativt luckor i vassen ut mot det öppna vattnet skulle också kunna skapas för att gynna fågellivet ytterligare. Det är dock svårt att genomföra inom reservatets gränser då vassområdena även finns mellan gränsen och öppet vatten. Möjligen kan de nu genomförda åtgärderna ändå innebära att det skapas öppna vattenspeglar innanför vassen vid vissa tidpunkter.

Vid planeringen av åtgärderna 2015 konstaterades det var varierande status på områdes olika delar. Åtgärderna har därför genomförts på de ytor som var sämst/hade bäst förutsättningar för att åtgärdas. Då olika arter har olika krav på sin miljö är det positivt om en åtgärd inte innebär en enhetlig vegetation i hela området. Effekterna av åtgärderna behöver ändå följas upp de kommande åren och kan vid behov innebära att ytterligare maskinbearbetningar är lämpligt.

Södra strandängen vid Bråxvik, efter maskinbearbetning hösten 2015.

Ramnö- och Utsättersfjärden

Areal: 49,4 ha + 3,6 ha (tillkom 2015)

Inventeringsår: 1996, 1998, 2007, 2015

Inventerare: Mikael Molin, Anders Olovsson, Martin Larsson

Betesdjur: ca 50 nötkreatur + 2 hästar (2007). 2015 betades området av ett -tal nötkreatur.

Objektsstatus och sitecode: Natura 2000-område (SCI) SE0230378.

Beskrivning av ytan

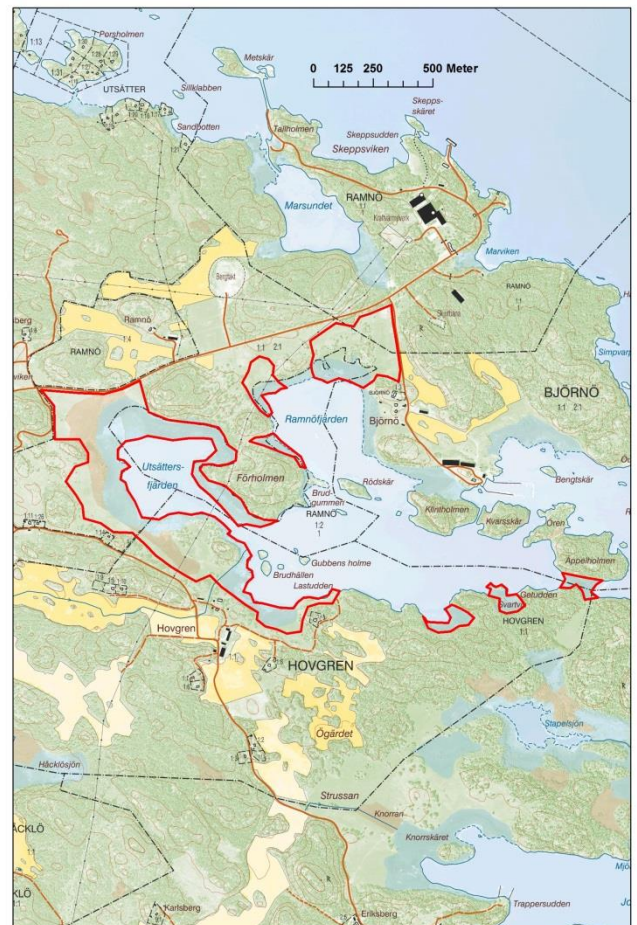
Området består av ett komplex av havssträndängar belägna vid Utsättersfjärden respektive Ramnöfjärden i Bråvikens yttre delar. Mellan 1996 och 1998 genomfördes viss vassrensning väster om Utsättersfjärden och runt gården Hovgren. Den största sammanhängande ytan omgärdar strandzonerna av Utsättersfjärden och sträcker sig från Förholmens sydvästra del till i höjd med gården Hovgren. Vass hade vid inventeringarna 2007 börjat vandra upp på strandängarna i området och växte i vissa fall nästan ända upp till vägen i söder. Innanför vassen utgörs vegetationen av drygt knähög starr, och i västra delen även av stora grästuvor.

Tre mindre strandängsområden finns längre österut på västra respektive östra sidan av Ramnöfjärden. Av dessa var det endast den östra delen, närmast gården Björnö, som utnyttjas av de betande djuren 2007 och därmed hade tillfredsställande hävd. I höjd med ett litet torp mellan Hovgren och vägen löper ett stängsel ut på strandängen och hindrar betesdjuren från att röra sig fritt över hela ytan från gården Björnö och söderut.

Ännu längre österut finns ytterligare tre små strandängspartier, se kartan. Dessa ligger så isolerat från övriga och omfattas inte av Natura 2000-området så dessa har inte omfattats av inventeringarna 2015.

Notering: Vid 2015 års inventering besöktes även det strandängsområde som ligger söder om Björnö gård samt vassområdet runt udden söderut mot marinan, observera att detta område på ca 3,6 ha ej markerats på kartan!

Sedan inventeringarna 2007 har vissa insatser genomförts för att trycka tillbaka vassen i området och återinföra beteshävd men det finns ytterligare åtgärder som behövs för att förbättra värdena och underlätta skötseln. Även området öster om stängslet i söder var 2015 hävdad genom bete men utgör en annan betesfälla än övriga delar.

Karta. Strandängsområden Ramnö- och Utsättersfjärden

Fåglar

Strandängen har aldrig hållit några höga antal av häckfåglar, trots den relativt stora arealen. En viss ökning av häckfåglar skedde mellan 1996 och 1998, möjligen som en effekt av småskaliga skötselåtgärder. Av 1998 års antal revir återstod vid den förra inventeringen 2007 endast hälften. Rödbena och enkelbeckasin hade båda försvunnit från området. En liten ökning av ängsbiplärka hade skett samtidigt som buskskvätta håller sig kvar som häckfågel, om än på en låg nivå. Då det gått en ganska lång tid sedan inventeringarna 2007 samt att det under tiden gjorts vissa åtgärder för att återskapa områdets värden genomfördes en kompletterande inventering 2015. Glädjande nog visar denna inventering att strandängsarterna åter finns i området, även om inventeringstidpunkterna kan innebära att vissa arter har underskattats och andra riskerat att överskattas. Utöver arterna i tabell nedan observerades även gulärta av de eftersökta arterna vid Ramnö- och Utsättersfjärden 2015 men det bedömdes vara rastande fåglar.

Art	1996	1998	2007	2015
Tofsvipa	1	0	0	7
Rödbena	1	1	0	3
Enkelbeckasin	2	4	0	5
Ängsbiplärka	0	2	4	1
Buskskvätta	3	3	1	4

Tabell. Antalet funna revir av olika fåglar på strandängarna vid Ramnö- och Utsättersfjärden.

Skötsel och restaureringsåtgärder

Vid inventeringen 2007 konstaterades att en jämnare hävd behöver säkerställas för hela strandängskomplexet samt att vassbekämpning och tuvbearbetning krävdes också på stora delar av strandområdena längs Utsättersfjärden. Dessutom behövdes det djur för området nedanför Hovgren.

Det är uppenbart att de insatser som genomförts sedan dess och den bättre hävden som säkerställts inklusive att fällan vid Hovgren betas har haft en positiv effekt på områdets värden inklusive fågellivet. Ytterligare mekanisk bearbetning av vass och annan högvuxen vegetation med efterföljande intensifierat bete behövs ändå och är genomfört 2015 för att höja naturvärdena på strandängarna. Fräsning av grästuvor och annan högre vegetation genomfördes också i delar av området. På några delytor fanns äldre stubbar eller uppslag av sly som nu frästs bort för att underlätta skötseln.

Blå bårder och luckor i vassen ut mot det öppna vattnet har skapats för att gynna fågellivet ytterligare. Vid planeringen av åtgärderna 2015 konstaterades det var varierande status på områdes olika delar. Åtgärderna har därför genomförts på de ytor som var sämst/hade bäst förutsättningar för att åtgärdas. Då olika arter har olika krav på sin miljö är det positivt om en åtgärd inte innebär en enhetlig vegetation i hela området. Effekterna av åtgärderna behöver ändå följas upp de kommande åren och kan vid behov innebära att ytterligare maskinbearbetningar är lämpligt.

Svensksundsviken 1 (Bråborg)

Areal: 79,7 ha

Inventeringsår: 1998, 2011

Inventerare: Mikael Molin, Johan Jensen

Betesdjur: ca 30 köttdjur + ca 20 kalvar (2011).

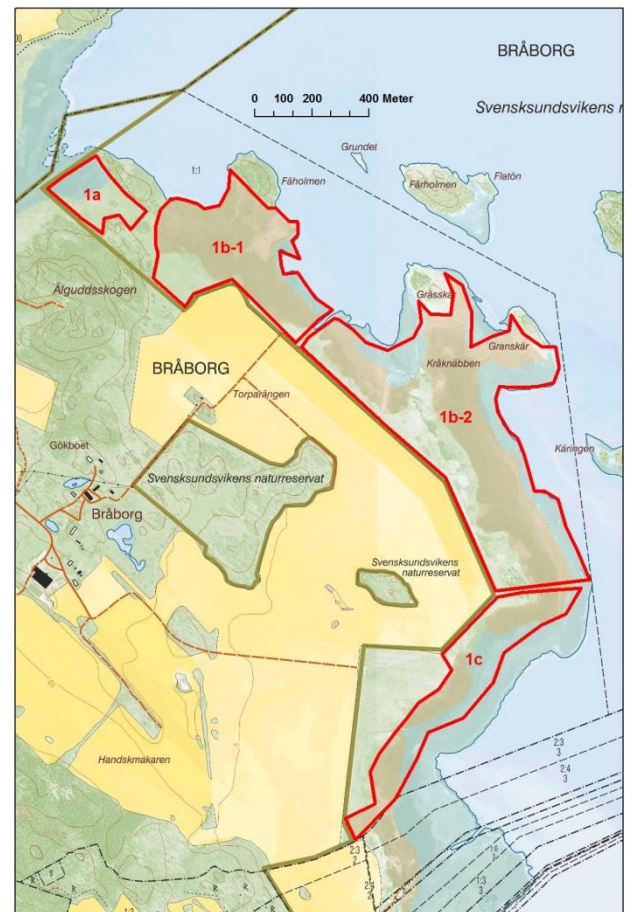
Objektsstatus och sitecode: Naturreservat och Natura 2000-område (SCI och SPA) SE0230126.

Beskrivning av ytan

Området är ett långsträckt strandängskomplex i västra delen av Svensksundsvikens naturreservat. Området har delats in i tre delobjekt (se karta) för att ta hänsyn till skillnader i hävd mellan olika betesfällor. Område 1a är beläget norr om Bråborgs gård, bakom den skogsklädda höjden Älguddsskogen. Betestrycket har här bedömts som måttligt 2011, och speciellt i de lite blötare partierna är vegetationen mer högvuxen. Uppslaget av buskar och träd är av liten omfattning.

Område 1b är långsträckt och innefattar bland annat strandzonerna ut mot öarna Fäholmen, Grässkär och Granskär i västra Svensksundsviken. Betestrycket har 2011 bedömts som måttligt-starkt i norr, men mer svagt i den södra delen från i höjd med Grässkär och söderut. En mindre yta rakt nordväst om Kråknäbben var helt obetad och här hade buskage börjat etablera sig i strandkanten och på vällen längs staketet som avgränsar området i sydväst.

Område 1c saknar avgränsning i form av staket mot södra delen av område B, vilket medför att betesdjuren kan röra sig fritt över hela ytan. Ut mot vassen, i blötare partier, är vegetationen mer högvuxen. Totalt bedöms betestrycket på denna yta som måttligt 2011. Uppslaget av buskar och träd var svagt.

Karta. Strandängsområden
Svensksundsviken 1 (Bråborg).

Fåglar

Tack vare den stora arealen måttligt hävdad-välhävdad strandäng hyser området en hel del häckfåglar. De flesta arter uppvisar dock kraftiga minskningar sedan 1998, i synnerhet strandängsvadarna tofsvipa och rödbena som båda gått tillbaka med i storleksordningen 70-75 %. Även gulärta har minskat kraftigt. Vid inventeringen 1998 hörde Bråborg till den överlägset mest fågelrika strandängen vid hela Svensksundsviken, och höll då knappt hälften av reservatets tofsvipor och rödbenor samt drygt hälften av alla gulärter. De enda arter som ökat något är sånglärka och buskskvätta. Av övriga häckfåglar på eller i nära anslutning till strandängen vid Bråborg kan nämnas brun kärrhök, ängshök, gravand, strandskata och storspov.

Inventeringen från 2011 anses vara tillräcklig som underlag för uppföljning av de åtgärder som genomförts i projektet 2015.

Art	1998	2011
Tofsvipa	22	6
Rödbena	13	3
Enkelbeckasin	3	1
Ängspiplärka	17	9
Gulärta	24	8
Buskskvätta	4	5
Sånglärka	9	12

Tabell. Antalet funna revir av olika fåglar på strandängarna vid Svensksundsviken 1 (Bråborg).

Skötsel och restaureringsåtgärder

Vid inventeringen 2011 konstaterades att området fortfarande är värdefullt för strandängshäckande fåglar men det krävs åtgärder för att bibehålla och höja värdet till en nivå som är möjlig och området tidigare haft. Helst behövs ett något intensivare bete för att hålla efter vegetationen mer jämnt över de olika ytorna. Möjligheterna att låta djuren få tillträde till ytan nordväst om Kråknäbben borde även ses över. Blå bårder alternativt luckor i vassen ut mot det öppna vattnet skulle också kunna skapas för att gynna fågellivet ytterligare.

För att gynna de häckande fåglarna har åtgärder genomförts 2015 för att skapa en sk blå bård mellan vassen och den fasta strandängen. En smal zon av vassen, frästes ner för att få in vatten som stannar kvar under längre tid på året. Åtgärden är troligen effektiv i de södra delarna ner mot Beteby där botten är fast och betesdjuren kan gå ut och beta den frästa ytan. De norra delarna blir kanske inte betade i någon större utsträckning efter åtgärden eftersom botten är dyg. Om åtgärden ändå ger positiva resultat för vadarfåglar så kan man försöka återkomma med bearbetning flera gånger i framtiden för att hålla bården öppen.

Svensksundsviken 2 (Beteby)

Areal: 29,3 ha

Inventeringsår: 1998, 2012

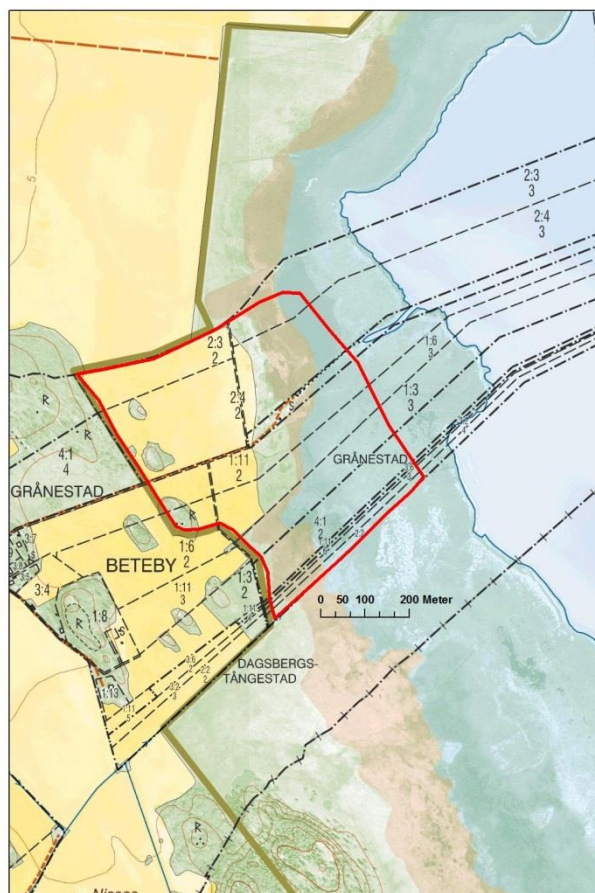
Inventerare: Mikael Molin, Lars Nilsson

Betesdjur: >280 får betar (2012).

Objektsstatus och sitecode: Naturreservat och Natura 2000-område (SCI och SPA)
SE0230126.

Beskrivning av ytan

Beläget öster om Beteby gård i västra delen av Svensksundsvikens naturreservat ligger en mindre strandängsyta som är måttligt betad av en stor flock får. Den svaga hävden har inneburit att de fastare partierna har en högvuxen vegetation dominerad av tuvtåtel och andra gräs. I de fuktigare partierna dominerar högvuxna starrarter och inslag av gles vass som längre ut övergår i tätare vassbestånd. På den norra halvan av området finns en öppen vattenyta i direkt anslutning till vassen som utgör ett viktigt inslag i miljön och både attraherar områdets häckande arter och rastande fågel. Strandängen är relativt välbesökt av fågelskådare tack vare de ofta stora ansamlingar av vadare som rastar på den fuktigare delen av ängen under vår- och höstflyttning.

Karta. Strandängsområden
Svensksundsviken 2 (Beteby)

Fåglar

En hel del vadare rastar på de blottade lerbankarna i strandkanten under vår- och höstflyttning. Så gott som samtliga i Sverige regelbundet förekommande vadare kan ses någon gång under ett normalår. Häckfågelfaunan är typisk för välhävdade strandängar, men antalet revir begränsas något av ytans storlek. På denna strandäng uppvisade flera arter en ökande trend mellan inventeringsinsatserna 1998 och 2012. Tofsvipa och enkelbeckasin har ökat betydligt medan rödbena har koloniserat ängen. Bland tättingarna är det bara gulärta och buskskvätta som minskat i antal medan ängspiplärka och sånglärka legat tämligen stabilt eller ökat något. I anslutning till strandängen förekommer årligen arter som gravand, årta, skedand och brun kärrhök.

Inventeringen från 2012 anses vara tillräcklig som underlag för uppföljning av de åtgärder som genomförts i projektet 2015.

Art	1998	2012
Tofsvipa	3	9
Rödbena	0	1
Enkelbeckasin	1	6
Ängspiplärka	11	10
Gulärta	6	1
Buskskvätta	9	2
Sånglärka	6	9

Tabell. Antalet funna revir av olika fåglar på strandängarna vid Svensksundsviken 2 (Beteby).

Skötsel och restaureringsåtgärder

Vid inventeringen 2012 bedömdes det inte finnas några stora behov av restaurering utan fortsatt betesdrift på rätt nivå skulle vara det som krävs för att upprätthålla de höga naturvärdena. I syfte att kanalisera besökare och minska risken för störning på fågellivet skulle även en plattform som kan ge bättre överblick av ängen göra nytta.

Sedan dess har det konstaterats att betetrycket och hävd med får inte är optimalt för att hålla nere vegetationen på en god nivå i hela området. Stora delar av området har succesivt blivit allt mer tuvigt och därmed svårskött. Fåren betar inte heller så bra ut i blötare partier vilket innebär att vass och andra våtmarksarter kan breda ut sig.

I nuläget är det får som finns tillgängligt för hävden men en maskinell bearbetning bedömdes vara positivt i de mest tuviga partierna samt för att hålla tillbaka inträngande vass och underlätta hävden. Denna åtgärd genomfördes 2015.